

TOSAMA

Izhaja od
meseca oktobra 1965
List, ki ga
člani kolektiva
dobijo brezplačno,
izhaja enkrat
mesečno
Leto izhajanja: XV

Št. 12

GLASILO DELAVCEV TOSAME

december
1979

Novoletne čestitke

Glavni direktor
Slavko BAJEC

Kako čas hiti naprej! Že se približuje novo leto, 1980 in z njim slovo od starega. Nehote se ob tem dogodku ozremo nazaj na vso prehojeno pot starega leta in se vprašamo: kaj smo naredili, doživeli, kako smo poslovali in kako smo bili uspešni v realizaciji naših skupnih in osebnih programov. Hkrati pa že z veliko skrbjo in novimi programi gledamo v leto, ki prihaja. Zelo prijetni so občutki, če nam v letu, ki se izteka, uspelo uresničiti programirane naloge v celoti ali vsaj v pretežni meri.

Leto 1979 je bilo za našo delovno organizacijo razgibano, dinamično in tudi zelo uspešno. V tem letu smo dokončno realizirali program izgradnje proizvodno skladiščnih prostorov, modernizacije tehnološkega procesa, proizvodnje, ki smo si ga zadali in tudi začeli v letu 1976.

Ravno tako ugotavljamo, da bomo naš srednjeročni plan razvoja

1976 — 1980, uspešno končali do konca leta 1980.

Uspešni poslovni rezultati, ki jih pričakujemo v letu 1979, so posledica naše investicijske izgradnje, modernizacije tehnološkega procesa, pravilne poslovne politike in tržne usmerjenosti. Vsekakor pa je za tako uspešno realizacijo poslovnih rezultatov zasluga vseh delavcev naše TOSAME, ki so s svojo prizadevnostjo, čutom odgovornosti in zavestjo vsakega na svojem področju dela in delovnega mesta doprinašali k uspešnemu poslovanju. Uvozne restrikcije so nam prizadele veliko težav, vendar smo jih uspeli s prizadevanjem vseh delavcev in samoupravnih organov uspešno rešiti. V drugem polletju smo izvozili za 100% več naših izdelkov, kakor v prvem polletju in si tako preskrbeli potrebne surovine in reprodukcijski material za nemoteno proizvodnjo.

V TOSAMI tudi nismo pozabili na osebni in družbeni standard naših delavcev, oboje smo razvijali glede na rezultate našega poslova-

Mnogo
delovnih
uspehov
in osebne
sreče v letu
1980

uredniški odbor,
samoupravni
organi in
družbenopoliti-
čne organizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

nja, osebnega prizadevanja in dviga življenskih stroškov.

V TOSAMI pričakujemo leto 1980 v tehnično-tehnološkem pogledu, tržne usmerjenosti in poslovne politike, dobro pripravljeni.

To leto bo za našo delovno organizacijo leto stabilizacije in temeljitih priprav za nadaljnje poslovne odločitve v naslednjem srednjeročnem obdobju. Naša največja naloga bo pripraviti realen srednjeročni plan za obdobje od 1981 do 1985. Nadaljnja samoupravna organiziranost, kakor tudi ureditev dohodkovnih odnosov med delavci v Tosami, pa mora biti med prioritetskimi nalogami. Samoupravljanju moramo posvetiti več pozornosti, kakor tudi delegatskemu sistemu. Celotno naše delo bo moralo biti usmerjeno k dvigu produktivnosti, ekonomičnosti poslovanja, zboljšanju kvalitete naših izdelkov ter povečanju izvoza in zmanjšanju uvoza.

Ob koncu starega leta se toplo zahvaljujem vsem delavcem, samoupravnim organom, političnim organizacijam in najožjim sodelavcem za uspešno medsebojno sodelovanje.

V novem letu 1980 želim vsem delavcem naše delovne organizacije mnogo sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva ter veliko delovnih uspehov!

**direktor TOZD Saniteta
LESKOVEC Janez, dipl. oec.**

Prišel je čas, ko za trenutek odložimo delo in si drug drugemu želimo polno mero sreče in uspeha. To je tudi čas, da se ozremo na dosežene uspehe v minulem ob-

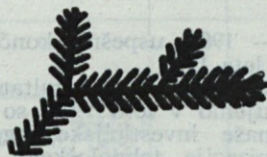
dobju in napravimo nekaj načrtov za prihodnost.

V TOZD Saniteta so se v letu 1979 bistveno izboljšali rezultati gospodarjenja. Lepi uspehi so doseženi pri povečanju proizvodnje in produktivnosti, znatno pa so izboljšani tudi finančni rezultati. Navedeno dokazuje, da so se gospodarstvo izkoristile nove kapacitete in učinek katerih, so povečale tudi višje cene.

V prihodnjem letu moramo predvsem izboljšati organizacijo dela, pospešiti realizacijo inovacijskih predlogov in kar je najvažnejše, razvijati samoupravni delegatski sistem in izboljšati informiranje delavcev.

Vsem delavkam in delavcem se zahvaljujem za tovariško sodelovanje in pomoč pri realizaciji nalog in iskreno želim vsem skupaj srečno in uspešno Novo leto.

**direktor TOZD Filtri
CERAR Franc, ing.**

V poslovnem letu, ki se izteka je bilo več različnih vplivov, ki so mimo naše volje usmerjali poslovanje.

V posameznih obdobjih so bili ti zunanji vplivi tako močni, da je obstajala nevarnost, da z letnim planom postavljeni cilji ne bodo dosegljivi.

Neizvršen izvoz v polletju je tako zmanjšal proizvodnjo, da je intenzivno delo v zadnji tretjini leta ta izpad nadomestil.

Računamo, da bo Gospodarski tivitnost kot družbeno priznana merilo za boljše delo je primerjana z letom 1978, narasla.

Pri tem pa moramo upoštevati, da med letom ni bilo aktiviranih

kapacitet, ki bi povečale proizvodnjo.

Negativna devizna bilanca, ki pesti državo, ne prizanaša tudi poslovanju TOZD-a, ki je močno odvisen od uvoznih surovin, ki jih na tržišču Jugoslavije ni.

Proizvodnja za naslednje obdobje v normalni višini bo mogoča samo s trajno preusmeritvijo v izvoz, s tobačnimi tovarnami pa se bo treba dogovarjati o deviznem pokrivanju uvoza surovin.

V obdobju, ki se izteka smo za eno leto zrelejši za tvorno delo v vseh delegacijah. Sami delegati in vsi, ki z njimi delamo pa ugotovljamo, da obdobje, ki je pred nami zahteva več in boljše informiranje delegacij, več strokovnih razlag gradiva delegatom, da ob letu ne bomo kritični samo do delegatov, ampak do vseh, ki so jim dolžni pomagati, pa tega ne store.

Doseženi finančni rezultati leta 1979 so dobri, omogočajo nam, da planirane cilje v letu 1980 in naprej izpolnimo, predvsem v smereh, kjer bomo dosegli najboljše rezultate.

Naložbe zadnjih obdobj v TOSAMI že dajejo pozitivne rezultate, naložbe ki jih načrtujemo po tozdih pa naj bodo sad spoznanj, da moramo v prihodnosti vlagati še več domačega znanja v investicije, da moramo graditi na tehnologijah, ki so tržno zanimive.

Če nam bo uspelo s temi vlagalnimi zagotoviti trajno socialno varnost zaposlenih v TOZD-u, kar lahko računamo na prizadevnost vseh, tudi strokovnih služb s tem pa potrdimo že večkrat izrečeno misel, da s skupnimi močmi mi delovnih nalog, ki jih ne bi uspešno rešili.

Tako načrtovane in uspešno rešene naloge pa so prok za dobro delo, zadovoljstvo na delovnem mestu in v sredini v kateri živimo.

Vsem delavcem v TOSAMI želim SREČNO, ZDRAVO in USPEŠNO NOVO LETO 1980.

Gospodarski načrt za leto 1980

Priprave za izdelavo Gospodarskega načrta za leto 1980 so se začele šele koncem avgusta 1979, kar je nedvomno zelo pozno. Vzrok za to lahko najdemo v tem, da je bilo v prvi polovici leta 1979 potrebno pričeti z rebalansom plana za to leto, kar se je zavleklo v drugo polovico julija 1979. V juliju je morala planska služba poleg izdelave rebalansa sodelovati še pri Načrtu proizvodnje in storitev v vojni, kar je zahtevalo nadaljnjih štirinajst dni dela. Sledil je čas dopustov in tako ni bilo mogoče pričeti s planiranjem za leto 1980 pred koncem avgusta 1979. Vsem omenjenim težavam navkljub pa smo uspeli izdelati I. del Gospodarskega načrta ob istem času kot eno leto nazaj, čeprav se je plan za leto 1979 začel pripravljati že v začetku julija in ne šele koncem avgusta kot letos.

Ker je I. del Gospodarskega načrta za leto 1980 že pred nami, si najprej pogledajmo njegovo vsebino in pomen, potem pa še ocenimo perspektivo naše DO v letu 1980, ki izhaja iz predvidevanj, izraženih v I. delu Gospodarskega načrta.

V vsebini I. dela Gospodarskega načrta najdemo predvsem odgovore na vprašanja kot so:

- koliko delovnih dni imamo v prihodnjem letu na razpolago,
- kakšna je razporeditev delovnega fonda po mesecih,
- koliko posameznih proizvodov predvidoma potrebuje tržišče v prihodnjem letu,
- kolikšno proizvodnjo načrtujemo po posameznih izdelkih,
- kakšne in koliko surovin za to proizvodnjo potrebujemo,
- koliko ljudi je potrebnih za realizacijo zastavljenih ciljev,
- ali so cilji za prihodnje leto ambiciozno sestavljeni ali ne.

Pomen odgovorov na tovrstna vprašanja nam je lahko dokaj hitro jasen: v teh odgovorih se izrazijo omejitve:

- časa,
- trga,
- proizvodnih kapacitet,
- obratnih sredstev in
- delovne sile.

Odgovor na zadnje vprašanje pa že pomeni oceno ambicioznosti plana za prihodnje leto v primerjavi s proizvodnjo tega leta. I. del Gospodarskega načrta nam potemtakem pomeni do podrobnosti definiran okvir odvijanja poslovnega procesa v prihodnjem letu, ki je v tem delu izražen le v naravnih enotah, v II. delu pa bo še dodatno ovrednoten.

Pomembnost odločitev, izraženih v I. delu Gospodarskega načrta je očitno dovolj velika, da jih je vredno še pred finančnim ovrednotenjem (ki je precej zahtevno) širše obravnavati v okviru posebne javne razprave. Prav zaradi tako odločilnih momentov se v naši DO že nekaj let sprejema letni gospodarski načrt v dveh fazah.

Če želimo ocenjevati ambicioznost naših načrtov za leto 1980, bo najbolje, da jih primerjamo z ocenjeno proizvodnjo leta 1979. Za ta namen je seveda potrebno ovrednotiti plan za leto 1980 in realizacijo plana leta 1979 po enakih ocenah. V naših primerjavah smo se poslužili zadnjih cen letošnjega leta.

Po teh primerjavah sodeč bo proizvodnja DO Tosama leta 1980 vrednostno za cca 7 % večja kot leta 1979. Pri tem se bo proizvodnja TOZD Saniteta povečala za 3,7 %, proizvodnja TOZD Filtri pa za 22,7 %. Tako pomembno povečanje proizvodnje v TOZD Filtri bo seveda povsem zasedlo razpoložljive kapacitete za proizvodnjo filtrov. Do potrebe po tolikšni proizvodnji filtrov pa je prišlo zaradi izrednih izvoznih zahtev, saj naj bi bil izvoz filtrov v letu 1980 vrednostno še enkrat večji kot bo predvidoma v letu 1979. Ker po drugi strani tudi domače tržišče postavlja svoje zahteve, je končni rezultat tega skoraj za 23 % večji plan leta 1980 od realizacije leta 1979.

V TOZD Saniteta pa so do skoraj 40% nega povečanja pripeljali dokaj različni vplivi. Pri tkanih ovojih se ocenjuje kot zelo realno 6% povečanje proizvodnje. Elastičnih ovojev bo proizvedeno za 10 % manj kot leta 1979, ker nas zadnje čase bremenijo precejšnje zaloge teh izdelkov, pa tudi na trgu ni izglede za večje povpraševanje po

teh artiklih. Tkalnica širokih tkanin tudi letos s svojimi kapacitetami ne bo mogla zadovoljiti vseh predvidenih potreb po teh tkaninah, zato bo spet priskočila na pomoč tkalnica v Senožečah, ki bo za nas proizvedla 3 milijone m gaze in 1.326 tisoč m tetra blaga. Poraba gaze pa se bo v letu 1980 preusmerila predvsem v proizvodnjo kompres, ker vlada na trgu največje povpraševanje ravno po tem artiklu. Proizvodnja priročnih lekarn bo zaradi razmeroma visokih zalog in slabih prodajnih obetov v prihodnjem letu precej zmanjšana. V zvezi z izdelki, ki se dokončno oblikujejo v Konfekciji I, je potrebno omeniti še to, da bistveno povečan delež izvoza povzroča zaradi nizkih cen, ki jih v izvozu dosegamo, tudi nižje ovrednoteno proizvodnjo tega organizacijskega dela. V letu 1980 se pričakuje tudi znatno večja proizvodnja netkanega blaga, katero se bo uporabljalo tudi za nekatere nove izdelke poleg že obstoječih.

Struktura proizvodov mikalnice se bo z letom 1980 nekoliko spremenila v korist izdelkov, ki ne zahtevajo posebne obdelave v belilnici. Iz tega razloga bo belilnica v prihodnjem letu nekoliko manj obremenjena, vendar bo še vedno potrebno delo v treh izmenah. Ker mikalnica prehaja v svojem proizvodnem programu na zahtevnejše in s tem dražje proizvode, se to v naših primerjavah pokaže v obliki 10 % nega povečanja nasproti letu 1979.

Zaključimo lahko, da v leto 1980 stopamo z dokaj realnim planom, ki ne predvideva pretirano večjega obsega proizvodnje, pač pa postavlja za cilj določene strukturne premike, ki predstavljajo predvsem prilaganje koriščenja naših kapacitet potrebam trga. Zanimivo je vprašanje, kakšen vpliv bodo imeli ti strukturni premiki na finančni rezultat. Odgovor na to vprašanje pa nam bo dal II. del Gospodarskega načrta za leto 1980, ki bo predvidoma izdelan v marcu prihodnjega leta.

Marjan Mlakar, dipl. oec.

Projekt »JOA« - nakup opreme v ZDA

Tosama je pri osvajanju novih izdelkov napravila korak dalje. Konec leta 1978 je bila podpisana pogodba s firmo »JOA« o dobavi linije za proizvodnjo higienskih izdelkov za nego otroka. Z uvajanjem ameriške tehnologije povečujemo sicer število naših dobaviteljev opreme, kar predstavlja večjo skrb za strokovne službe, vendar s tem

uvajamo sodobno tehnologijo, ki nam nudi nekatere pomembne prednosti v proizvodnem in komercialnem pogledu.

Firma »JOA« je ozko specializirana v izdelavi opreme za proizvodnjo higienskih izdelkov. Oprema te firme je poznana na vseh konti-

(Nadaljevanje na 4. str.)

(Nadaljevanje s 3. strani)
 nentih. V Evropi proizvajajo higienske izdelke za nego otroka vsi pomembnejši proizvajalci na opremi dobavljeni od firme »JOA«. Sedež firme »JOA« je v manjšem kraju Sheboygan Falls, ki ima 45.000 prebivalcev. Mesto je bilo včasih naseljeno s številnimi Slovenci in Nemci, kar se občuti še danes.

Namen našega obiska pri firmi »JOA« je bil določen z nalogo prevzema opreme pri dobavitelju. V času službenega obiska pri firmi smo proučili tehnično izvedbo linije in ugotovili, da je ta v skladu s pogodbo o nakupu. Sodelovali smo pri testiranju materialov, katere smo predhodno poslali v ta namen dobavitelju opreme. Zbrali smo vse podatke za montažo, saj bomo montažo linije izvršili sami.

Po detajlnejšem pregledu celotne linije ter obrazložitvi delovanja po-

sameznih sklopov in delovanju linije v celoti, smo ugotovili nekatere posebnosti v konstrukcijskih rešitvah in seveda tudi posebnosti kot sistemske razlike ameriških normativov od naših. Menimo, da te razlike ne bodo predstavljale pomembnejših problemov pri vzdrževanju opreme.

Z večjo pozornostjo smo spremljali testiranje naših osnovnih materialov. Netikano blago iz naše proizvodnje je povsem primerne kvalitete za predelavo, prav tako tudi higienski papirji našega dobavitelja. Tako lahko z gotovostjo vključujemo v proces proizvodnje surovine, ki se delno izdelujejo v Tosami oziroma so dostopne pri domačih dobaviteljih. Nekateri surovine, ki se uporabljajo pri novem izdelku bodo sicer v začetni fazi dobavljene še iz uvoza, vendar

se že dogovarjamo z domačimi dobavitelji o možnosti nakupa le teh pri njih.

Oprema, ki nam jo dobavlja firma »JOA« je izdelana dokaj solidno na tehnično visoki ravni, kar daje upanje, da bomo z investicijo dosegli postavljene cilje.

V tem času je oprema utovorzjena na jugoslovansko ladjo, ki pluje v luko Koper. Po planu bo ladja prispela v Koper zadnje dni v decembru.

Strokovne službe intenzivno pripravljajo vse potrebno za pričetek montaže in poizkusni pogon.

Vsa dela v zvezi s tem projektom potekajo organizirano, terminsko vsklajena, zato upamo, da bo tudi preostali del naloge uspešno zaključen.

Vodja razvojno-teh. sektorja
 Franc Peterlin, dipl. ing.

Po petih letih

V letu 1974 je delavski svet potrdil investicijski program izgradnje proizvodnih in skladiščnih prostorov. Dolgoletna želja, da se organizira sodoben postopek izdelave gaze in ovojev v primernih delovnih pogojih se je pričela uresničevati. Gradnja tkalnice je postala pogoj za uvajanje sodobnejše tehnologije.

Minilo je le 5 let in tkalnica obratuje v prostorih, ki so bili prvič v Tosami grajeni namensko v skladu s tehnološkimi zahtevami procesa tkanja.

Vključitev sodobne opreme v tkalnico predstavlja veliko tehnološko prednost, zagotovljeni so primerni delovni pogoji. Žal je v proizvodni proces vključeno še vedno nekaj zastarele opreme, zato moramo v prihodnje težiti k temu, da preostali del starejše opreme zamenjamo v skladu s pričeto modernizacijo.

Imel sem namen opozoriti na nekatere probleme, ki se javljajo pri izbiri opreme. Pogosto se v praksi dogaja, da najprimernejša oprema ni vselej tudi dostopna. Najpogosteje so ovira predpisi o uvozu opreme.

Z vključitvijo visokoproduktivnih brezčolnicnih stavev v tkalnico gaze je bilo potrebno celotno tehnološko predelavo tkanin obnoviti in vskladiti zmogljivosti. Večja investicija, ki je sledila tkalnici je bila potrebna v belilnici in to nakup belilnega aparata za beljenje tkanin, zamenjava dotrajanega sušilnega stroja za tkanine. Vsaka in-

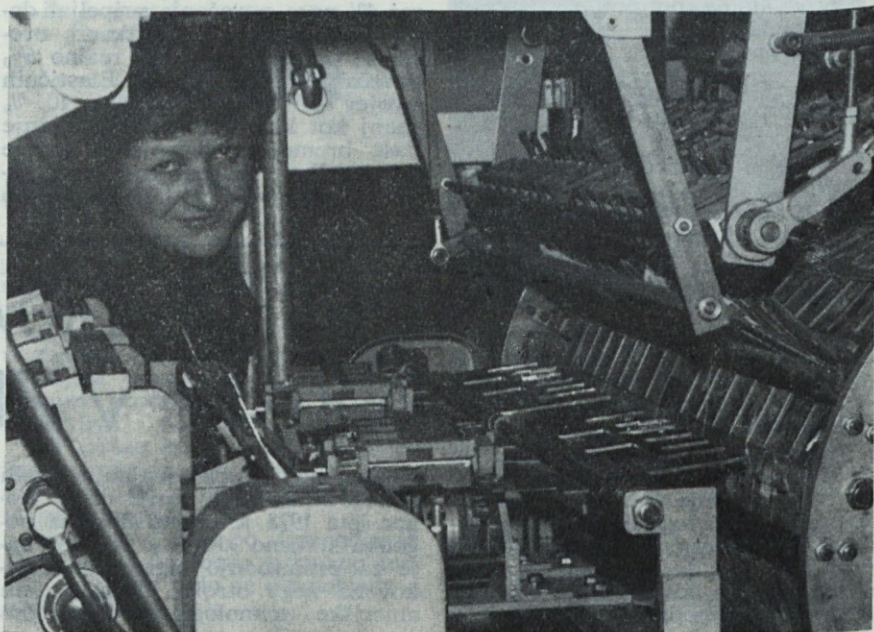
vesticija je bila zahtevna tako s stališča službe, nabave in montaže. Pri tem pa so strokovne službe z velikim razumevanjem reševale vse probleme in posamezniki so se v tej rekonstrukciji prizadevno vključevali v delo.

Tudi konfekcija je vključila v proces predelave gaze nova avtomata za izdelavo kompres. Na izdelavo kompres je konfekcija prešla že pred leti po nakupu opreme v Franciji, nato je sledil nakup opreme iz Nemčije in poslednja oprema je bila dobavljena iz ZDA. Že to dej-

stvo kaže na to, da je nakup avtomatov za predelavo gaze v komprese otežkočen, ker ni izdelovalec tovrstne opreme. V novejšem času je firma BAUDA v Avstriji razvila nov tip avtomata za izdelavo kompres.

Torej s tem kar imamo opreme za izdelavo kompres v Tosami od raznih dobaviteljev v glavnem razpolagamo tudi ob naslednjem nakupu. Novi nakupi so predvideni, zato se bo potrebno v širšem strokovnem krogu dogovoriti in objektivno oceniti prednosti posameznih tehničnih izvedb ter se tako odločiti tudi ob naslednjem nakupu.

Vodja razvojno teh. sektorja:
 Franc Peterlin, dipl. ing.

Oprema iz ZDA — stroj za izdelavo kompres

Kaj je s kvaliteto naših izdelkov

V zadnjih mesecih smo se pogosto srečevali s pojmom »kvaliteta«, ki označuje merjeno ali pa tudi ocenjeno vrednoto vsakega izdelka. Kvaliteta v bistvu spremlja izdelek vse od njegovega osnovnega sestavnega dela pa do potrošnika, ki ga po enkratni ali tudi večkratni uporabi zavrže, istočasno pa lahko ugotavlja ali je bil z njim v celoti zadovoljen, ali ima pripombe. Če je z izdelkom v celoti nezadovoljen ga reklamira. Vsaka reklamacija je resno opozorilo, da z našimi končnimi izdelki ni nekaj v redu.

V tem sestavku bom skušal osvetliti nekaj glavnih vzrokov, ki vodijo do kvalitetnega ali pa tudi nekvalitetnega izdelka. Vsak od navedenih vzrokov lahko popolnoma neodvisno od drugih povzroči negativno oceno za končni izdelek.

Glavni vzroki za izdelavo nekvalitetnega izdelka so:

- vhodne surovine
- tehnološki postopek
- delavci, ki upravljajo stroje in delajo na fazah predelave
- delavci, ki nadzirajo proces predelave.

Poglejmo, kako lahko izključujemo posamezne vzroke.

Vhodne surovine bomo lahko večji meri izključili iz dnevnega reda, če bomo izvršili sledeče ukrepe:

- Določili spodnjo mejo ustreznosti vseh vhodnih materialov, izdelali interne standarde in le te vključili v dogovore oz. pogodbe naših dobaviteljev,
- Stalno vzdrževali stike z dobavitelji glede ustreznosti kupljenih materialov,
- Reklamirali in v zadnji fazi zavračali nekvalitetne materiale. Takoj moram pripomniti, da je na tem področju že narejen prvi korak.

Tehnološki postopek — ima lahko tudi neposredni vpliv na kvaliteto izdelka. V primeru, da postopek ne zagotavlja uspešnih rešitev je potrebno le tega preurediti do take stopnje, da bo primeren. Sem spada tudi tekoče vzdrževanje strojev, ki mora zagotavljati nemoteno proizvodnjo kvalitetnih polizdelkov ali izdelkov.

Delavci, ki upravljajo s stroji in materialom:

V tej skupini postane glavni vzrok za nekvalitetni izdelek človek s svojimi bolj ali manj slabimi lastnostmi. Vsak si mora v svojem delokrogu prizadevati, da bo te slabosti čimbolj obvladal.

Pri tem so važne predvsem:

- osebne lastnosti posameznika
- vpliv okolice
- odgovornost za delo in delovne priprave
- priučenosť delavcev

Pri osebnih lastnostih mislimo predvsem na natančnost, vestnost in prizadevnost, ki morajo prevladovati pri opravljanju del. Če teh lastnosti pri delu nimamo, lahko pričakujemo reklamacije, ki se nanašajo predvsem na količine in kakovost polizdelkov ali izdelkov. Okolica lahko vpliva na posameznika za vsako kvalitetno izvršeno delo.

Odgovornost za delo in delovne naprave mora biti prisotna v vsaki naši samostojni odločitvi, saj istočasno z vsako zavestno nepravilno odločitvijo prevzemamo glavni del odgovornosti za vse posledice.

Priučenosť delavcev ima tako kot ostali faktorji velik vpliv na končni izdelek. Zato se mora vsak, ki delo opravlja čim temeljiteje pripraviti na opravljanje del in v skrajni sili zahtevati od neposrednega vodja, da ga o morebitnih nejasnostih pouči.

Delavci, ki nadzirajo proces predelave morajo imeti izražene predvsem dobre lastnosti, saj le na ta način lahko zagotavljajo:

- povečan nadzor nad delom
- popolno odgovornost za odločitve pri spremembah določenih ustaljenih norm
- da so neposredni proizvajalci poučeni o pravilnem delu
- da ukrepajo ob ugotovljeni nepravilnosti pri procesu nastajanja izdelka.

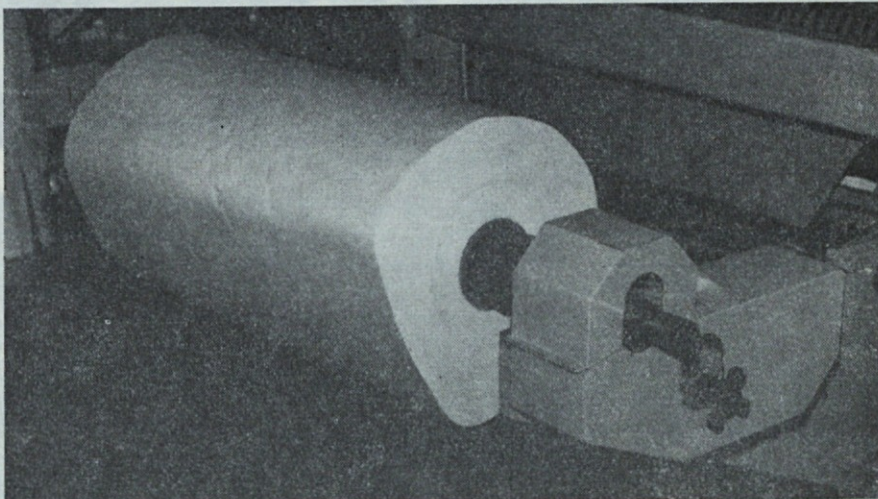
S povečanim nadzorom v veliki meri izključujemo nastajanje nekvalitetnih izdelkov oz. polizdelkov, zaradi tako imenovanega človeškega faktorja. Če namreč ne nadziramo ali kontroliramo redne proizvodnje polizdelkov ali izdelkov so reklamacije lahko dnevni pojav.

Na vsak način moramo nuditi vsakemu neposrednemu proizvajalcu potrebno znanje, da bo delo, ki mu je zaupano, tudi kvalitetno opravil.

Menim, da smo na tem področju še vedno precej šibki in da moramo izobraževanju na delovnem mestu posvetiti mnogo večjo pozornost. Ukrepanje ob ugotovljeni nepravilnosti je potrebno zato, da napak ne ponavljamo. V kolikor določen ukrep, ki ga izberemo ne reši nastalega stanja, je potrebno izbrati strožjega, ki ga v skrajni fazi predpisuje tudi pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti.

Na vseh ravneh si moramo prizadevati, da bomo zagotovili tako kvaliteto naših izdelkov, ki bo v največji možni meri prispevala k ugledu naše delovne organizacije.

Jože Podpeskar, dipl. ing.

Nekvalitetno navit zvitek Micropora

Inventivna dejavnost v letu 1979

Pri spremljanju dogodkov nas sredstva dnevnega obveščanja preko radia, televizije ali časopisa usmerjajo v varčnejše trošenje materialnih dobrin, katerih je na razpolago vse manj. Te dobrine in energija so vse dražje in vse težje jih je dobiti na domačem in svetovnem tržišču.

Prisiljeni smo razpoložljiva sredstva racionalnejše trošiti, iskati možnost, da z manj ali cenejšimi materiali zadovoljimo svoje vsakodnevne potrebe.

Razmere nas silijo, da se tudi v privatnem življenju, doma, obnašamo inventivno, da izbiramo čim cenejše možnosti, da gospodarno izkoristimo denar za kritje vsakodnevnih nujnih potreb.

Tudi proizvodnja, od priprave surovin, do faz predelave in skladiščenja se nam na prvi površni pogled zdi popolnoma urejena, če pa zaposleni na svojem delovnem mestu kritično opazujejo proces dela, lahko ocenijo, da se da pri obstoječem stanju še marsikaj spremeniti in izboljšati.

Vse te spremembe, obstoječa stanja in predlogi za izboljšanje v proizvodnji in izven nje, so predmet inventivne dejavnosti.

Te spremembe so lahko koristni predlogi, tehnične izboljšave obstoječe proizvodnje, so lahko izumi, njihov osnovni namen je, da ceneje gospodarimo, da ustvarimo več dohodka.

V letošnjem letu so zaposleni v TOSAMI, prijavili enajst predlogov za novosti in spremembe v tehnologiji.

Pet predlogov je komisija s pomočjo strokovnih služb rešila, šest predlogov pa strokovne službe še rešujejo in niso obdelani, do take mere, da bi bili lahko uvedeni proizvodnji.

Šest prijavljenih, vendar še nerešenih predlogov iz leta 1977 in 1978 je zahtevnejših, obravnavajo predelavo odpadkov z drobljenjem, spremenjen način pakiranja VIR vložkov, spremenjen način pakiranja sanitetnih izdelkov, izdelavo tamponov, Gipsone, izdelava sterilne gaze, novi Vir.

Rešitev teh predlogov je vezana na spremembo farmakopeje, na osvojitve določenih novih tehnoloških sprememb posluževanja obstoječe opreme, nekaj predlogov pa je treba v TOSAMI v tehnično razvojno sektorju opredeliti kot drudnostne naloge in jih rešiti v programih dela strokovnih služb.

Pri ocenjevanju predlogov ali tehničnih izboljšav, ki so jih prijavili zaposleni v strokovnih službah smo člani v komisiji večkrat v nejasnem položaju. V pravilniku je rešeno, kaj vse spada v opis del in je delovna naloga, pri ocenjevanju prijavljenih predlogov z različnih področij, pa komisija ovrednoti vsak predlog, ki ni omenjen v programu dela službe za tekoče leto.

Za vse rešene inventivne predloge ni bilo mogoče ugotoviti čiste gospodarske koristi, prihrankov, o-

cenimo jih lahko na nekaj deset starih milijonov, tri tehnične izboljšave pa so v enoletnem poslovanju omogočile 75 milijonov S-din, čiste gospodarske koristi. Izplačane nagrade avtorjem obsegajo samo majhen del teh več ustvarjenih sredstev, večji dohodek, ki je bil ustvarjen z inovacijami, je omogočil vsem zaposlenim v TOSAMI tudi višje izplačilo osebnih dohodkov.

Avtorji v letu 1979 nagrajenih inventivnih predlogov in tehničnih izboljšav so:

- ing. Rožič Franc: avtor snemalca zanke z nosom in lovilca votilka pri igelnih avtomatih
- Štrukelj Stane: predlagatelj spremembe odvijalca transportnega traku na mikalnikih
- Kamin Pavla: je predlagala, skupina: Svetlin Janez, Stupica Franc in Volkar Ivan, pa je predlog luknanja stripa delno spremenila in realizirala
- Kerč Miha: predlagal nov način obdelave zobnika — ležaja pri vrtenju košare
- skupina avtorjev: Jamšek Franc, Kočar Peter, Kosirnik Franc, Tomažič Stane, pa je predlagala spremembo zavnega sistema na strojih HAUNI.

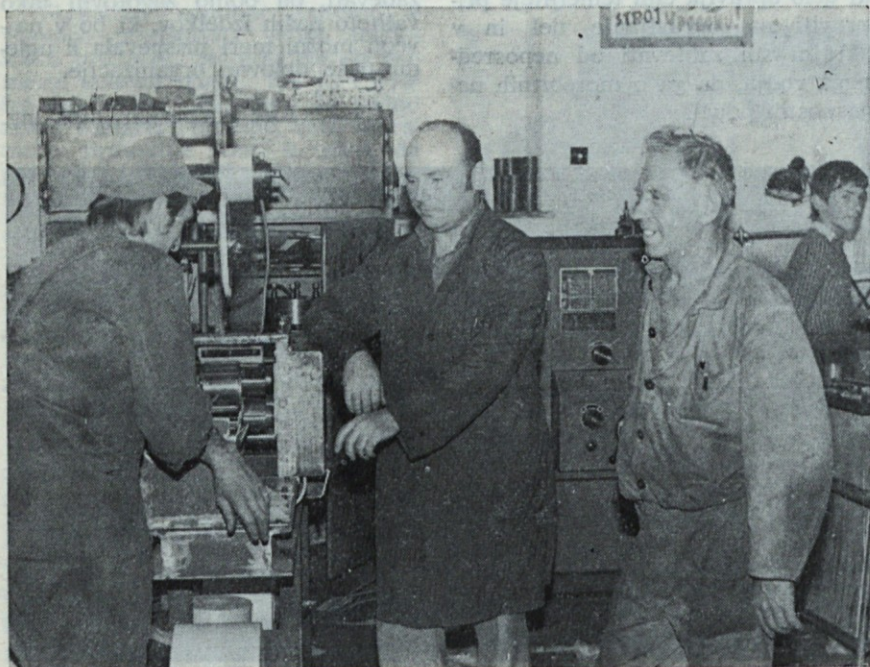
Franc Cerar, ing.

Delegat v samoupravnih organih

Velikokrat poudarjamo pomembnost delegatskega sistema v naši samoupravni družbi. Predstavlja idealen sistem prenašanja informacij na seje posameznih organov in sklepe le-teh nazaj v bazo. Pravim idealen zato, ker ga zaenkrat še vse premalo uporabljamo v praksi.

Ko v neki sredini izvolijo svojega kandidata za predstavnika njihovih mnenj, se najpogosteje niti ne zaveda vse odgovornosti, ki jo s tem sprejema. S svojo udeležbo na sejah naj bi po njegovem že bila izpolnjena vsa njegova naloga. Vendar je to daleč od delegatskega sistema, ki ga poskušamo uvesti v našo družbo. Pri vsakem premju vabila naj bi se sleherni delegat posvetoval v svoji bazi o mnenju, ki ga bo zastopal pri posameznih točkah dnevnega reda. Pa se pošteno vprašajmo! Mar jaz sam delam tako?! Odgovor najbrž ni potreben.

Na seji naj bi delegat ne zastopal svoje, kot se na žalost vse prevečkrat dogaja, temveč mnenje vseh (Nadaljevanje na 8. str.)

Inovatorji pri delu

Fotoreportaža

(Nadaljevanje s str. 6)

Vsakoletno srečanje upokoјencev
 — obujajo se spomini na doživljaja
 v Tosami
 — z zanimanjem si ogledujejo raz-
 voj DO (Foto: A. Stare)

Sklepi samoupravnih organov delovne organizacije in TOZD Filtri

GOSPODARSKI ODBOR Službena potovanja

Odobri se službeno potovanje v Avstrijo in ČSSR in sicer pri firmah Transakta, Zdravotnicke zasobovani in Medika ter Ortman in Rauscher. Potovanja se bodo udeležili tov. Slavko Bajec, Janez Rozman in šofer osebnega avtomobila Capuder Albert. Namen potovanja je pogovor s češkimi kupci za izvoz v letu 1980.

Odobri se službeno potovanje v Turčijo k turškemu monopolu TEKEL, ki se ga bo udeležil tov. Janez Babnik, vodja komercialnega sektorja, namen potovanja pa so razgovori glede plačila izvoženih filtrov.

Odobri se službeno potovanje v Holandijo in sicer k firmi Mölnlycke za namenom rešitve reklamacije. Udeleženci in datum potovanja bodo določeni naknadno.

Pregled izvrševanja nalog po sektorjih

Člani Gospodarskega odbora so pregledali poročila o izvrševanju nalog sektorjev v DSSS. Sklenjeno je bilo, naj se ponovno pripravijo poročila, ker niso primerjana s programom posameznega sektorja.

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Disciplinska komisija je na svoji seji obravnavala naslednje kršitve delovnih dolžnosti: nevestno izpolnjevanje delovnih nalog, prekoračitev pooblastil, povzročanje nereda in pretepa.

SKUPNI DELAVSKI SVET

Sprejem samoupravnih sporazumov

Sprejme se Samoupravni sporazum o postopnem prehajanju in oblikovanju na ekonomske stanarjine. Za podpisnika se imenuje tov. Slavko Bajec, glavni direktor.

Sprejme se Samoupravni sporazum o ustanovitvi Enote za upravljanje s stavbnim zemljiščem in vključitve Enote v SKIS občine Domžale. Za podpisnika se imenuje tov. Slavko Bajec, kot delegat pa bo Tosamo zastopal tov. Janez Dimic.

Nagrajevanje

Sprejme se predlog Komisije za nagrajevanje za dopolnitev sprememb ovrednotenja dela in delovnih nalog pleskarja in sicer iz 13 v 14 kategorijo. Sprememba velja od 1. 8. 1979 dalje.

Nabava osnovnih sredstev

Za ureditev delovnih pogojev za novo zaposlenega sodelavca v komercialnem sektorju se nabavi pisalna miza s stolom v vrednosti 5.000,— din.

Za potrebe Ekonomsko planskega sektorja se nabavi namizni elektronski računski stroj v vrednosti 15.000,— din.

Glede na povečanje enot Civilne zaščite, se odobri nakup 10 kom. oblek CZ v skupni vrednosti 15.910,— din.

Za potrebe organiziranega odvoza smeti, ki ga bo izvajalo komunalno podjetje, se nabavita dva kontejnerja v vrednosti 60.000,— din.

Za potrebe finančno računovodskega sektorja se odobrijo sredstva v višini 59.420,70 din za nakup dveh elektronskih kalkulatorjev, 1 kom. pisalnega stroja, dveh pisalnih miz, omare in treh vrtljivih strojev.

V vrednosti 4.000,— din se za potrebe uvožno-izvozne službe nabavi 1 kom pisalne mize.

Zaradi dotrajanosti obstoječega kopirnega stroja Rank Xerox 660 se nabavi novi kopirni stroj Xerox 2202 v vrednosti 215.000,— din.

Za pripravo slikovnega gradiva za Tosamo in za slikovno dokumentacijo se nabavi 1 kom. fotoaparata Praktica z bliskavico.

TOZD FILTRI

DELAJSKI SVET

Sprejem samoupravnih sporazumov

Sprejme se samoupravni sporazum o merilih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1980.

Sprejme se samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo SISEOT SR Slovenije.

Za podpisnika se imenuje tov. Slavko Bajec, glavni direktor.

Sprejme se Samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv v Sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije.

S. Grajš

(nadaljevanje s 6. strani)

sodelavcev, ki so mu z izvolitvijo izkazali neko zaupanje. To pa je težko, kajne delegati — samoupravljalci? Kritiko svojega delovnega okolja vzamemo kot kritiko lastne osebnosti in sestanek se spremeni v vse drugo, kar naj bi bil.

Ravno tako naj bi bilo pravilo za delo delegatov poročanje o poteku seje in sklepov, ki so bili sprejeti, nazaj v bazo. Za to nam največkrat zmanjka časa, ali pa preprosto poguma, ker bi se izkazalo, da nismo nastopali v skladu z željami baze.

Zopet vam, dragi delegati, postavljam retorično vprašanje! Ali ravnate tako? Sicer se ne morem pohvaliti z dolgoletnimi izkušnjami v naši Tosami, vendar sem le enkrat prisostvovala sestanku neke delegatske baze, kjer je delegatka ravnala tako, kot od nje vsi pričakujejo.

Z veseljem bi jo imensko pohvalila, vendar moj namen ni hvallisanje posameznikov, temveč le upanje, da mi bo malce uspešno obuditi nekatere iz otopelosti.

Ko pa smo ravno pri delu delegatov, bi se rada dotaknila še neke pereče zadeve, kar se tiče sestankovanja. To je udeležba na samih sejah. Nema lokrat se dogaja, da moramo zaradi sklepčnosti zadnje sekunde iskati po delovni organizaciji posamezne člane, ki sicer so v tovarni, vendar ne pridejo na sejo iz samo njim poznanih vzrokov. Ne bi bilo težav, če bi bil tovariš delegat odsoten, vendar če je v tovarni, se od njega pričakuje točna udeležba, mar ne?

Sprašujemo se čemu toliko časa porabimo za sestankovanje, vendar če realno pomislimo, bi bili sestanki vsaj za četrtnino krajši, če bi bila pravočasna in polnoštevna udeležba.

Nikakor ne pričakujem, da boste od danes vedno točni na sestankih, da boste zastopali mnenje svoje sredine in posredovali povratne informacije, temveč samo upam, da se boste zamislili nad svojim ravnanjem in se vprašali: »Ali sploh sem sposoben za delegata?»

S. Grajš

S sej skupščin

TEMELJNA DELEGACIJA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

1. V skladu z družbenim dogovorom o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnine udeležencem NOV in drugih vojn vsebuje predlog Odloka o družbeni skrbi za udeležence NOV in drugih vojn ter za njihove družinske člane naslednje pomembnejše spremembe in dopolnitve:

— borcem NOV, ki imajo priznано posebno dobo te v enojnem štetju ter izseljencem v taborišča in aktivnim sodelavcem NOV, ki niso uveljavljali dobe, komisiji pa so dejstva znana, naj bi se odprle možnosti izjemnega podeljevanja priznavalnine.

— pri upoštevanju priznavalnine naj bi se upoštevali vsi mesečni dohodki upravičenca in njihovega zakonca iz tekočega leta, razen tistih, ki se po posebnih predpisih ne štejejo za dohodek.

— pri ugotavljanju upravičenosti do priznavalnine se za dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva 40 % katastrskega dohodka iz prejšnjega leta, kar je v povprečju uravnoteženo z 2-kratnim katastrskim dohodkom po dosedanjih predpisih.

— če bi bilo treba zaradi spremembe socialno-ekonomskih okoliščin upravičencu stalno priznavalno občutno zmanjšati ali ukiniti, zlasti če temelji ukrep na dejstvu presežka premoženjskega cenusa, ne pa na upoštevanju starosti, bolezni, zaslug uživalca, se izjemoma zadrži priznavalnost še vnaprej v enakem znesku, če bi po presoji pristojnega organa znižanje ali ukinitve imelo za uživalca negativne posledice.

— družinski člani umrlih in padlih borcev in aktivistov NOV imajo pravico do občinske priznavalnine, če so pridobitno nezmožni in izpolnjujejo ostale pogoje iz Odloka.

— upravičencem-oskrbovancem domov počitka, ki jim pri poravnavi domske oskrbnine ne ostane od dohodkov 50 % vsakokratnega mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov, se lahko podeli pomoč za osebno porabo v višini razlike do 50 % mejnega zneska in ostanom dohodka.

2. Predvidevajo se sledeče spremembe urbanistične dokumentacije:

— tovarna Mlinostroj Domžale predlaga povečavo industrijske cone. Predvideva se povečanje zaposlenih od sedanjih 210 na 750 do 800 delavcev. Povečanje industrijske cone je možno, ker se površine nahajajo v coni kmetijskih površin, predvidenih za urbanizacijo. Nevarnosti onesnaževanja zraka ni.

— DES Ljubljana, TOZD Elektro-

servisi je naročil elaborat za povečanje cone na Podrečju. Zemljišče je komunalno skoraj docela opremljeno. Obrat je v pogledu varstva pred hrupom neproblematičen.

— SKIS Domžale in KS Trzin sta pobudnici za razširitev stanovanjske zazidave na območju Trzin — Mlake.

— Dve spremembi zazidalnega načrta se predvidevata tudi v Menšgu (Zavrtni in MS-5).

— v skladu z idejnim projektom kanalizacije za Domžale med cesto Ljubljana — Celje — Kamniška Bistrica je izdelan investicijski program nove razremenilne in globlje kanalizacije.

Izdelan je tudi investicijski program ojačitve vodovodnega sistema Domžale.

V zvezi s temi spremembami se predlaga sprejem Odloka o sprejetju urbanistične dokumentacije. Dokumentacija je stalno na vpogled na oddelku za urbanizem, gradbene zadeve in komunalne zadeve skupščine občine Domžale in na Biroju 71 Domžale.

3. Komisija za kmetijstvo pri IS skupščine je na svojih sejah ugotovila posledice neurja in toče. Ugotovili so prizadetost posameznih kultur po različnih območjih in na podlagi prijav pripravili program sanacije.

4. 19. decembra 1979 bodo vsi zbori skupščine SRS obravnavali poročilo o uresničevanju zasnove SLO v SRS ter predlog za izdajo Zakona o SLO in DS. Poročilo obsega razvoj in stanje posameznih sestavin SLO od 1. 1976 do 1979.

— TO (teritorialna obramba) — v organiziranju enot TO je dosežen velik napredek. Najštevilnejši del predstavljajo enote v krajevnih skupnostih in OZD. Pri usposabljanju kadrov se daje velika pozornost idejnopoličnemu izobraževanju, izboljšanju starostne strukture ter vključevanju mladine in žensk v enote TO.

— pri narodni zaščiti je dosežen velik napredek pri organiziranju in delovanju, manjši pa pri usposabljanju za učinkovito in smotno izvrševanje nalog pri varovanju pogojev dela, družbene lastnine in varnega življenja delovnih ljudi in občanov.

— v enote civilne zaščite je bilo ob koncu lanskega leta vključenih skupno 11 % vseh prebivalcev SRS. Štabi in enote CZ so pomanjkljivo opremljene, velik napredek pa se kaže v graditvi zaklonišč.

— trenutno poteka druga faza izgradnje republiškega in pokrajinskih centrov za obveščanje in alarmiranje. Centre je danes že mogoče uporabiti v primeru elementarnih nesreč, ker so vanje povezani vsi mirnodobni sistemi obveščanja

in zvez, vključno z radioamaterskimi organizacijami.

— v obrambnih pripravah gospodarstva in družbenih dejavnosti je težišče na zagotavljanju materialnih pogojev za delovanje oboroženih sil, CZ in drugih dejavnikov SLO ter za preskrbo prebivalstva v vojnih razmerah, zlasti na področju energetike, industrije, komunalnih dejavnosti, kmetijstva in zdravstva.

— upravni organi igrajo veliko vlogo v LO zlasti v medresorski koordinaciji in v izvajanju posebnih obrambno zaščitnih strokovnih nalog.

— nabor in vojaškomobilizacijske zadeve postajajo vse bolj sestavni del splošne kadrovske politike, v katere izvajanje se aktivno vključujejo DPO in drugi družbeni dejavniki v občinah in KS.

— zaradi velike potrebe po obrambnih kadrih je na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo organiziran visokošolski študij SLO.

— naloge, zajete v planskih dokumentih se zaradi pomanjkanja sredstev, konkretnih rešitev in projektov ne uresničujejo povsod dovolj učinkovito. Financiranje temelji na samoupravnem združevanju sredstev v TOZD na podlagi družbeno ovrednotenih programov. Pri tem pa še ne sodelujejo dovolj samoupravne interesne skupnosti.

5. V skladu z določili Zakona o ljudski obrambi in drugimi navodili je bil izdelan predlog Odloka o organizaciji in delovanju civilne zaščite, katerega bistvene novosti so:

— temeljne in druge organizacije združenega dela imajo na izbiri, ali ustanovijo splošne ali pa specializirane enote CZ.

— konkretno se določa, katere enote CZ se morajo ustanoviti v temeljnih in drugih OZD ter samoupravnih organizacijah in skupnostih ter kateri samoupravni organi so jih dolžni ustanoviti.

— enote ustanovijo tudi komunalne, zdravstvene, veterinarske, gasilske in druge družbene organizacije in društva, ki so posebnega pomena za zaščito in reševanje ljudi in premoženja.

— štab za CZ mora imeti na razpolago strokovne kadre, tehnične in druge naprave, opremo, prostore in površine za reševanje ljudi in premoženja ter odpravljanje posledic vojnih akcij in nesreč, kar mu morajo zagotoviti temeljne in druge OZD, samoupravne organizacije in skupnosti ter občani.

6. Na osnovi določil zveznega zakona o ljudski obrambi je bil izdelan predlog Odloka ZIS o minimumu obveznih sredstev za osebno in kolektivno radiacijsko, biološko in kemijsko zaščito pred vojnimi akcijami. Določena je vrsta in količina teh sredstev. Kot rok za nabavo teh sredstev se predlaga za (Nadaljevanje na strani 10)

občane 31. dec. 1983 (oz. 1985), za temeljne in druge OZD, samoupravne organizacije in skupnosti ter za zasebne delodajalce pa 31. dec. 1982.

Kot minimum obveznih sredstev se šteje: prvi povoj, zaščitna maska, zaščitni plašč in standardni osebni pribor za dekontaminacijo.

7. Samoupravni sporazum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Domžale je sprejela večina udeležencev, ki so se zavezali, da bodo v občini Domžale uveljavljene ekonomske stanarine v letu 1985 in sicer vsako leto povečane za 24 %, začevši z letom 1979.

TELESNA KULTURA

Osnutek smernic plana za obdobje 1981-1985

Osnovni interes delovnih ljudi in občanov na področju telesne kulture je športno rekreativna dejavnost. Zato bo TKS v prihodnjem letu usklajevala vsebinska in organizacijska vprašanja na tem področju.

TKS je do zdaj po svojih močeh pomagala sofinancirati Osnovnim šolam športne objekte predvsem z namenom razvoja atletike v občini Domžale. V občini je organiziranih 34 telesnokulturnih organizacij v 21 različnih panogah v 12 krajevnih skupnostih. Do najnujnejših športnih objektov naj bi prišle tudi ostale krajevne skupnosti.

Osnovni cilji telesnokulturne skupnosti za obdobje 1981-1985 so:

- vsaka KS naj bi imela vsaj večnamensko asfaltno ploščo,
- povečati strokovni kader,
- organiziranost naj se izboljša,
- večji poudarek naj se da množičnosti,
- s primernimi pogoji bomo dosegli tudi večjo kvaliteto telesne kulture.

KULTURNA SKUPNOST DOMŽALE Program kulturne skupnosti Domžale za leto 1980

Skupnost bo omogočala in pospeševala tiste vrste kulturnih dejavnosti, ki bodo približevale kulturne dobrine čim večjemu krogu ljudi. Med drugim bo sofinancirala izdajo Občinskega poročevalca, podprla delovanje Občinske matične knjižnice, organizirala bo gostovanja poklicnih in amaterskih gledaliških skupin ter posvetila posebno pozornost grobeljskim koncertom, poleg tega pa bo še vnaprej organizirala, podpirala in omogočala delovanje tudi drugim panogam s področja kulture.

Osnutek družbenega dogovora o načinu združevanja sredstev za financiranje objektov družbenega standarda za obdobje 1981-1985

S tem DD se zagotavljajo sredstva za izgradnjo oz. vzdrževanje objektov družbenega standarda s področja kulture, telesne kulture in otroškega varstva. Podpisniki se zavezujejo, da bodo združevali sredstva v te namene v višini 1,5 % od bruto osebnega dohodka na podlagi sporazumov TKS, kulturne skupnosti in Skupnosti otroškega varstva. Podpisniki so samoupravne organizacije in skupnosti.

M. G.

posebnosti vstaje v kamniškem partizanskem okrožju leta 1941, polom okupatorjevih načrtov, zlasti na področju šolstva, uprave in kolonizacije ter pomen krajevne zgodovine NOB. Vse te referate so prispevali: arheologinja Mirna Zupančič, profesor dr. Ferdo Gestrin, Tone Ravnikar, dr. Jože Žontar, prof. dr. Vasilij Melik, Katica Kobe-Arzenšek, prof. dr. Miroslav Stiplovšek, prof. Ivan Vidali, dr. Tone Ferenc in prof. dr. Metod Mikuž.

Drugi del Zbornika osvetljuje nekatere značilnosti razvoja sedanje domžalske občine po osvoboditvi leta 1945, ko so: razvoj prebivalstva, razvoj občine kot družbenopolitične in samoupravne skupnosti, gospodarski razvoj od leta 1965 do 1975, komunalna in stanovanjska izgradnja z varstvom okolja, razvoj dejavnosti in delovnih organizacij ter seznam OZD in poslovnih emot v občini Domžale.

Knjiga je zelo zanimiva tudi po slikovni plati, saj je v njej okoli 200 fotografij skic in zemljevidov.

Knjiga Pomniki revolucionarnega delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega boja v domžalski občini obsega približno 230 strani. Izpričuje skrb za ohranitev pomnikov in razvijanje tradicij revolucionarnega delavskega gibanja ter opisuje poglobitve značilnosti razvoja NOB na domžalskem območju. Posebna zanimivost pa je osrednji del, kjer so fotografije 97-tih spomenikov s komentarjem — komu so posvečeni, kdaj so bili postavljeni, dogodek, ki ga predstavljajo itd. Nekaj fotografij je tudi iz sedanjih občin.

V prilogi je zemljevid naše občine z vrisanimi pomniki in možnimi potmi za partizanske pohode.

Obe knjigi sta zelo zanimivi in v resnici vredni ogleda zlasti za tiste, ki jih zanima razvoj in sedanje stanje občine. Tudi cena obeh knjig je sprejemljiva, kar bo omogočilo dostop do njih širšemu krogu.

Z izdajo obeh knjig je izpolnila Kulturna skupnost Domžale doslej najpomembnejšo nalogo na področju založništva in pri posredovanju kulturnih vrednot trajnejšega pomena.

Marjana Gostinčar

Ob izidu dveh domačih knjig

Kulturna skupnost in Občinski odbor ZZB NOV je letos izdala dve knjigi »POMNIKI REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA IN NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA V DOMŽALSKI OBČINI« in »ZBORNIK OBČINE DOMŽALE«.

Prva je posvečena 60-letnici KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov, druga pa 20-letnici izoblikovanja sedanje domžalske občine.

Zbornik občine Domžale obsega 440 strani, sestavljen pa je iz dveh delov. Prvi del sestavljajo referati s prvega znanstvenega posvetovanja slovenskih zgodovinarjev o krajevni zgodovini (maj 1977, Domžale). Uvodni del vsebuje prispevek tov. Jerneja Leniča o pomenu in namenu publikacij ter prispevek prof. dr. Ignacija Vopeta o

poteku omenjenega znanstvenega posvetovanja.

Referati prvega dela prikazujejo razvoj in zgodovino območja, ki danes pripada domžalski občini.

Osvetljena je arheološka podoba domžalske občine s priloženim zemljevidom vseh arheoloških nahajališč. Analiziran je urbar zemljiškega gospodarstva Jablje iz 18. stoletja, zanimiv pa je tudi prikaz mekdanjih gospodarstev, hišnih posestnikov, ulic in hišnih števil od 19. stoletja do leta 1955. Ne manjka tudi zgodovinski razvoj domžalskega območja, v 19. stoletju, z vidika kmetijstva in neagrarnih panog, upravni razvoj občine od začetka 19. stoletja do leta 1941, seveda pa ni pozabljeno slavnikaarstvo, simbol Domžal. Velja pa seveda omeniti razvoj delavskega in ljudsko-frontnega gibanja,

Osebne vesti

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO OD 12. 12. 1979 DO 11. 1. 1980

TOZD SANITETA Otroška konfekcija

18. 12. Cvetković Stanka, 13. 12. Homar Marija, 18. 12. Lenček Štefka, 28. 12. Lenček Štefka, 5. 1. Rokavec Valentina, 9. 1. Urbanija Vera, 14. 12. Šebalj Marija;

Sanitetna konfekcija

29. 12. Armeni Ana, 16. 12. Bolhar Majda, 19. 12. Bervar Ani, 3. 1. Berk Tatjana, 2. 1. Birk Francka, 10. 1. Gnkman Vida, 11. 1. Hribar Martina, 16. 12. Kaplja Zofka, 2. 1. Kropivšek Marjeta, 1. 1. Kralj Tinca,

13. 12. Lukman Marija, 29. 12. Maček Marjana, 27. 12. Prelesnik Julči, 10. 1. Rokavec Vera, 9. 1. Ustar Magda, 16. 12. Žužek Tilka, 18. 12. Debevc Silva, 2. 1. Gaberšek Julijana, 22. 12. Križnar Tatjana, 31. 12. Gregorič Bojan

Mikalnica

28. 12. Žebovec Olga, 25. 12. Štrukelj Stane, 18. 12. Cerar Ivanka, 8. 1. Dečman Pavla, 2. 1. Grilj Tončka, 3. 1. Gaberšek Mihaela, 31. 12. Jemec Dragica, 31. 12. Kovič Ivanka, 20. 12. Kralj Zvonka, 10. 1. Lavrič Vera, 15. 12. Lebar Manija, 21. 22. Novak Lada, 31. 12. Prelovšek Ani, 21. 12. Pele Ivanka, 26. 12. Urankar Ivanka, 13. 12. Urankar Štefka;

Tkalnica ovojev

26. 12. Cerar Ivan, 11. 1. Kovič Janez, 17. 12. Ogorevc Ivanka, 1. 1. Govekar Verona, 17. 12. Horvat Vika, 25. 12. Križman Štefka, 15. 12. Štrukelj Silva, 12. 12. Cerar Bernarda;

Avtomatska tkalnica

20. 12. Teran Anton, 22. 12. Kerč Janez, 17. 12. Povirk Francka, 4. 1. Lenček Pavla, 23. 12. Tekavc Tončka, 19. 12. Pevec Ivanka, 1. 1. Pojbič Marija, 24. 12. Krašovec Stanko;

Pripravljalnica

7. 1. Lipovšek Miro, 4. 1. Trdin Joži, 18. 12. Brodar Nežka;

Belilnica

31. 12. Prenar Silvo, 10. 1. Volkar Peter;

Flaknovinski oddelek

16. 12. Cerar Silvo, 28. 12. Bevc Peter;

TOZD FILTRI

22. 12. Ficko Anton, 12. 12. Kerč Štefka, 20. 12. Klopčič Ivanka, 16. 12. Merkužič Cveta, 29. 12. Ocvirk Tončka, 28. 12. Sitar Marija, 7. 1. Stopar Marija;

DSSS

Pomožni obrati

2. 1. Banko Janez, 1. 1. Dolgan Dušan, 10. 1. Hribar Ivan, 23. 12. Hribar Jože, 3. 1. Pernuš Srečo, 8. 1. Peterska Anton, 18. 12. Svetlin Janez, 26. 12. Svetlin Štefan, 24. 12. Šorn Janez, 19. 12. Rusjan Silvo

Uprava

13. 12. Florjančič Olga, 4. 1. Graiš Sonja, 23. 12. Kralj Janez, 8. 1. Paštebar Marija;

Komerciala

10. 1. Pestotnik Franc, 2. 1. Rode Neli, 12. 12. Sedeljšak Franc, 9. 1. Zečič Ranko;

PRIŠLI V DELOVNO ORGANIZACIJO:

Čebulj Janko — tkalnica ovojev

RODILI SO SE:

Strehar Karlu — hči
Burja Marku — sin

Cerar Maniji — hči
Mezek Lojzki — sin
Milanović Kati — sin
Rems Marjani — sin

POROČILA SE JE:

Gostinčar Marjana, dipl. iur. — LUBINIČ

ZAMUDNIKI V NOVEMBRU

Dvakrat ali večkrat so v minulem mesecu zamudili na delo: MIŠ Franc in MIŠ Albina, 5. 11. in 9. 11.

PIŽMOHT Janez, 5. 11., 12. 11. in 16. 11.

KOKALJ Zdenka, 6. 11. in 20. 11.
LENCEK Stane, 9. 11. in 16. 11.

IZID NAGRADNE KRIŽANKE

Prispelo je le 13 križank, morda je bila pretežka, saj smo navajeni, da so nabiralniki polnejši rešenih križank (ne smeti, kot večkrat nalletimo v enem od nabiralnikov, te prosimo, odvrzite raje v koš, v nabiralnik pa križanko ali kak pripevek).

No, pa se zopet vrnimo k križanki.

Od 13 so bile 3 nepravilne, žreb je bil naklonjen naslednjim trem sodelavkam:

1. nagrada Miji Prelovškovi iz komercialnega sektorja
2. nagrada Neli Rodetovi iz komercialnega sektorja
3. nagrada Heleni Breznikovi iz razvojnega sektorja
Čestitamo!

Zaključek tekmovanja v počastitev 29. novembra

Za nami so tudi letošnja tradicionalna tekmovanja, ki jih prireja OO ZSMS Tosama v počastitev 29. novembra. Clani mladinske organizacije so tekmovali v štirih športnih panogah in sicer v streljanju, namiznem tenisu, šahu in kegljanju.

Rezultati tekmovanja so bili še kar dobri, glede na dejstvo, da tekmovalci niso predhodno vadili v tekmovalnih disciplinah.

Streljanje:

1. Štrukelj Zdravko	110 krogov
2. Kern Stane	108 krogov
3. Cerar Ciril	105 krogov

Rezultati pri dekletih:

1. Jeretina Olga	72 krogov
2. Križnar Taja	49 krogov

Namizni tenis:

1. Pervinšek Marjan
2. Marenk Benjamin
3. Štrukelj Marjan

Šah:

Tekmovanje je bilo organizirano v jedilnici delovne organizacije. Igra je bila zelo enakovredna, zato se je tekmovanje zavleklo. Soglasno je bilo prekinjeno, podeljene pa so bile tri srebrne medalje.

1. Šorn Janez
2. Štrukelj Marjan
2. Pervinšek Marjan
2. Štrukelj Zdravko

Od deklet je tekmovala le Jeretina Olga.

Kegljanje:

Tekmovanja na kegljišču gostišča Brinovec na Viru se je udeležilo deset mladincev od tega zopet samo ena mladinka.

1. Štrukelj Zdravko
2. Prenar Silvo
3. Štrukelj Marjan

Rezultati pri dekletih:

1. Jeretina Olga

Ob zaključku tekmovanja so bila podeljena priznanja in medalje našim najboljšim športnikom. Vendar lahko pri pregledu najboljših ugotovljamo, da se udeležujejo samo tekmovalci, medtem, ko jih pri ostalem delu mladinske organizacije ni čutiti. Seveda je prav, da se vsaj nekje pokaže njihova aktivnost, vendar bi lahko mladinska

organizacija veliko pridobila tudi z aktivnostjo na drugih področjih.

Na zaključni prireditvi smo v našo sredino sprejeli tudi petindvajset novih članov naše osnovne organizacije. Vsi skupaj upamo, da se bodo čim prej aktivno vključili v naše delo.

Kern Stane

Naši gasilci so urni možje

»Ko bom velik bom miličnik! Jaz pa vojak! Jaz pa bom gasilec!« Tako so čebljali malčki med seboj. Pozorno sem jih poslušal. Kaj vse jim ni prišlo na um.

Mlade glavice so sanjale o lepih kapah, še lepši opremi, pri tem pa niso pomislili, kaj jim taka kapa lahko da, ali celo vzame. Res je lepa uniforma miličnika z belimi narokavniki, vendar le-ti marsikomu presedajo, ko ga sredi križišča pere dež. Tudi gasilec v paradni uniformi je fant od fare, ali dekle, ki se zanjo vsak ozre, vendar, ko se gasilec bori z ognjem, na uniformo pozabi.

Žal tudi mi vse preradi pozabimo v kakšne nevarnosti se gasilci podajajo, ko krotijo to zlo, ki nas včasih tako prijetno greje, drugič pa spremeni stanovanje v kup pepela in ožganih opek. Koliko truda in odrekovanja je potrebno, da si zgradimo dom, postavimo senik, v tovarno ali malo shrambo orodja. Le kratek trenutek nepazljivosti, majhen plamenček, pa v nekaj trenutkih vse to uniči. Nič ne pomaga stokanje in javkanje na pogorišču. Ne pomagajo solze in jok. Pomagalo pa bi velikokrat, ko bi se vsi pravi čas dali poučiti o ognju in vzrokih, ki pripeljejo do požarov, ki uničujejo sadove našega dela.

Najvažnejše pa je vsekakor, da bi vsak od nas znal zadaviti tega petelina, ko je še čisto majhen ali pa še bolje, ko je še v gnezdu. Ni še dolgo tega, ko sem s fotoaparatom v rokah skušal prikazati vaje naših tovarniških gasilcev. Pripravljali so se za tekmovanje, ki so bila pred njimi. Presneto mi je trda predla, saj je bilo konec vaje, preden sem si pošteno izbral mesto, od koder bi naj vse skupaj posnel. Ko je štoparica pokazala triinpetdeset sekund, so zmajali z

glavo, češ fantje, še bo treba vaditi.

Nehote sem ob pogledu nanje pomislil, da se ob takih »kerlicih« nimam kaj bati, tudi rdečega petelina ne. Urni in ročni so. Samo kaj pa tedaj, ko teh ne bo pri roki? Bomo mi znali ohraniti pred ognjem našo imovino s sredstvi, ki so nam na voljo skoraj na vsakem koraku. Nekje globoko v meni mi pravi, da bi se nekako že znašli, če ne drugače z begom.

Menim pa, da se zavedamo vsi, kje nam je mesto in da ne bomo čakali na drugega v slučaju nesreče, temveč bomo po svojih močeh odganjali rdečega petelina od nas in od našega soseda. Kar še ne znamo, se bomo pa naučili, mar ne?

Tone Stare

ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam se ob smrti najine drage mame toplo zahvaljujemo za izraze sožalja, spremstvo v njen poslednji dom in finančno pomoč.

Ivanka in Jože Cerar

ZAHVALA

Ob smrti mojega brata **BARLE FRANCA**, se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam v avtomatski tkalnici za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Barle Jožica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

ZIMMER FRIDERIKA

se zahvaljujemo kolektivu »TOSAME« za podarjeno cvetje in izraze sožalja.

Družina: Zimmer

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji smrti mojega dragega očeta

PAVLETA VRENJAKA

se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka MIKALNICE za dano cvetje ter denarna sredstva, posebno pa se zahvaljujem tistim, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Obenem se iskreno zahvaljujem tudi pevcem okteta TOSAMA za odpete žalostinke in sindikalni organizaciji za finančno pomoč.

Gaberšek Mihaela

V spomin

Konec oktobra smo se na dobrem pokopališču zadnjič poslovili od naše upokojenke Zefke CIZERLE, 56 letna, rojena DEBEVC.

Prekmalu ji je težka bolezen pretrgala nit življenja, do katerega je imela toliko volje.

Bila je naša dolgoletna sodelavka. Petnajst let je delala v Tosami kot referent splošno kadrovskega sektorja, oziroma kot referent za kadre. Bila je dobra in razumevaljoča sodelavka. Imela je rada delo z ljudmi in zato ni čudno, da so se mnogi zatekli k njej s svojimi težavami in raznimi prošnjami. Vsakomur je želela ustreči po najboljših močeh.

Zelo aktivna je bila tudi na družbeno političnem področju. V delovni organizaciji je sodelovala v mnogih organih samoupravljanja in političnih organizacijah, pa tudi na terenu je sodelovala v raznih odborih.

Našo sodelavko Zefko bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Novembra je umrl naš upokojenec Friderik ZIMMER.

V naši delovni organizaciji je delal enajst let. V tkalnici »Zvezda«, kjer je delal kot tkalski mojster, so ga imeli delavci radi, saj je bil tih in dober sodelavec.

Zaradi bolezni se je moral 1959. leta invalidsko upokojiti.

Nanj bo ostal v sodelavcih trajen spomin.

Izdaja: TOSAMA

Uredniški odbor:

Franc Arnuš — OOZK
Franc Kerč — KOOS
Janez Kerč — OZSM
Jože Podpeskar — dipl. ing.
Mojca Jarc, Julijana Avbelj,
Martin Kos
Tone Stare — fotograf
Marija Presekarič — korektor
Dušan Borštnar

Glavni urednik:
Vladka Berlec

Naklada: 1400 izvodov.
Tisk: Papirkonfekcija Krško

NOVOLETNA križanka

				RIMSKA 500	KEMIČNA PRVINA	SAD DATELJ. PALME	KRATKA RAZPRA- VA	KUNTHEA TONE	SOPROG	RISTIĆ VOJD	VIŠJA ŠOLA	MESTO V S. DALMACIJA
ZHANIL- KA POMLADI	FIGURA PRI ČETVORKI	CONA, PAS	SELEN					25. ČRKA GR. BOG UMETNOST	VRSTA LIR. PESMI	ANTIĆ DRAGAN ORGAN. KEM. INĐ.		
IGRA S KARTAMI												
TOVAR. SAHITET MAT.	VRANIČ- NI PRISAD	SEST. H. J.	CESTNI ZAVOJ	KURIR REP. V Z. AFRIKI								
24. ČRKA												
OČE			PROCES GORENJA BIZFVO ZGANJE					SLOV. WOU- NIST (IGOR) ST. GLOV. PIJAČA				PRIRO- DA
REKA SKOZI BEOGRAD					TONA VRHUN. SRORTNIK		VZKLIK PRI BUKOB VZHOD					VEZNIK
OSTROST						VLOMITEV KRAJ PRI LJUBLJANI						LJUDSKA PRITR. DILNICA
BENARES SV. MESTO INDIJCEV							UNICEVAL ŽELEZA	AV. OZ. NIZOZEM. GLASB. IZRAZ				ANTON REPHIK 71. ČRKA
PRIKU- HE				ITALIJA	NIZKA OLES ZASTLINA NOSILNOST LADJE			ENARI ČRKA VRŠTA PEČENJA				1. ČRKA KAMENINA AVALE
LOŠČILO			NAJVEČJI SESALEC LES JELKE			IGRALEC ZUPAN PRIPAD. BAHAIZMA						MEDMED BOLEČINE ANTON KOVAC
JOD	SIMONA JERIC LJUDSTVO NASEVERU			METER	PLAŽA 18. ČRKA							PRALNI PRAŠEK NICLA
NIKALNICA		STARA LJUBLJANA EDO. LONCAR					TOSAMA	ENA OD ORONGIN				KRAJ PRI DOPUZLANI
TOVORNA ŽIVAL				SUROVI- NA ZA TKAHINE	MEDMED ZAČUDEN- JA		DEL PERES- NIKA					LUIS VERNE- VIL
VKLOPI- TEV					DRAGO- CEN ZELEN KAMEN							RIMSKA 2
NOVAK IDA		VRANJE			ZRAK							TREMLO
OLGA MEDEN		RAZLIČNA SAMOGL. MESTEČE V SREČKI			AMPER	SLOVEN. ŽELEZ. PODIETJE		DEL POTI	CENCE OTON			
ČEŠNJI PODOB. DREVO						OSEBA ZA JAMSTVO ALKOH. PIJAČA						
KISIK	INBEK AD. ANIOPRAM. TOV. SPORI OPREME				8. ČRKA SEVER		12. MESEČN DISAVA POPROYA					
ZMRZ- NJENA VODA			SITAR EMA	Ž. IME PRIPAD. INK. PLEM.						RIMSKA 5		RDEČA POLJSKA CVETICA
ELEMENT (OUR.)		SILICIJ LANTAN			NEON TITOVE UŽICE		IVO POMPE 100M ²			CITRO- ENOV AVTO		
NADAR- JENOST						ŽIVAIŠKA NOGA 19. ČRKA				KRADJI- VEC 17. ČRKA		
OSEBNI ZAJMEK			HUD INDUAN STRUP.							REKA NA ŠTAJERS- KEM		

